

PAULO ME LETA GALATIYA PROBINS ÄTRUNGA BINAME BIME BAU ME

¹ Cane säne Paulo, Yeesu Keriso me ätyepäneji biname gäne. Biname cina cebine lica nätyepepesi, cuta piyepu cane lica biname bime singi cabu otni, yepä cane Yeesu Keriso bau ca ätyepäneji gäne piyepu mime Aceji Babe bau ca, lui te Keriso ne erpinantuji budre cabu ca. ² Iyeta cine lui ama abasecretnäneji gemi, cine gigri jiicepesi egä, “Sebore iyeta ätrunga ingle cewe maramara cabu ta Galatiya Probins ngalebora.”

³ Acejiyame mime Babe piyepu Yageyame Yeesu Keriso, teeme miiji te weeme cabu lenajame piyepu teepi weebibine poode ceerame.

⁴ Yoo, Aceji Babe me singi cabu Keriso te budre äbituji mibibine mime niiya mule cabu ca äsecerame, naace täápume mine piba niiyaniya mule bine abmaläcemame, piyepu lica ai gawecewe me gwidape täápume singisingi äbitename.

⁵ Mine miiji Acejiyame ne awepyeräja iyeteta ngälu cäco. Pepu pa yaanajege!

Pisi Nyene Yepä Taatu Miiji Mene

⁶ Cane cälu te nätige mene ätecijame weeme poto cidi me. Matikolä padare te liba apirige, weene piba Acejiyame ne ebmaleniye, lui te weebibine itu ala tisoglicipi Keriso me miijirage owecu mule ca. Page weene nuuja mene itecijenininige lui ne yaainusi “miiji mene” ca, ⁷ yepä peei lui miiji

mene lica gyene. Cane ai mene jiicenine, ingle naace gyene poto biname piti nemi weene cama lui cina weebibine maramara ngene atwanename jiweninini. Teepi singi Keriso me Miiji Mene mara me wawename. ⁸ Yepä, ngänu gyene liba cine coo cabucewe ca mename seemo te weebibine mene birige jajanena, lui mara gyene Miiji Mene cabu ca, weene lui ituge ätecija cime bau ca, tabe miiji teeme mäpu daremu päpäna muye puupu cabu iyeteta. ⁹ Cine pepu itu jijipago, cuta page cane weebibine cääri jijenininine egä, liba nuuja te weebibine mene jijaninuge lui mara gyene Miiji Mene cabu ca, weene lui ne itu yaa-catepeye, tabe miiji mäpu daremu päpäna muye puupu cabu iyeteta.

¹⁰ Nää, weene page apu jingenininige egä cane äbitenine biname cina singi cäme täápume lenajame? Licarage! Yepä, cane singi Acejiyame te cäme täápume singi lenajame. Weene pama apu jingenininige egä cane singi gäne biname cina cebene awepyeräjame? Eewe, cane liba peei täápume singi gäne, cane piba Keriso me toraca kaakesea biname lica birige.

Yeesu Keriso Lipu Eboclomtige Miiji Mene ne Paulo bau me

¹¹ Cäme ätrunga binamewale, cane singi weebibine umle wawename egä, lui Miiji Mene cane jaajanemune, biname bau ca lica gyene, ¹² ingle cane lica secatujine nuuja biname bau ca; coo piiyepu nuuja biname te lica nabiberājuji, yepä Yeesu Keriso te seboclomtuji pui Miiji Mene ne cäme täápume. ¹³ Yoo, weene mene ituge ätecijana

cäme ireclota poto cidi me pui padare cabu, cane liba Acejiyame täápume nanajuji Israela biname bime irecu ätumuta mule cabu. Cane Yeesu me ätrunga ingle biname bine niiya me owecu cäco jaawenimune, cuta piyepu singi ge peei biname bine budre me äyebngame. ¹⁴ Pui padare cabu cane iyeta cäme kokre ca cängena tewenäjumene cime saarewale bime mule; cane niinäce gaabe biname ge cäme poto ceege cabu ca Israela biname bime mule waweneca cabu je.

¹⁵ Yepä, Acejiyame te babo owecu gyene cäme täápume, tabe cebine itu najuji, cane camuge piba aplimla, piyepu ala nasogluji naace me teeme biname me äbitame. ¹⁶ Ingwe ca tabe liba ngene jotwananuji teeme Bägrä Yeesu ne aboclomtame cäme täápume cane gawe maramara biname bine teeme poto cidi me jajanename, yoo pui padare cabu cane piba nuuja biname bau me lica ädujine abiberäja täápume, ¹⁷ cuta Yerusalema me lica ädujine cäme niinäce gaabe ätyepäneji biname cama mene abaitname. Yepä, cane conocäco ädujine Arabiya gawe cabu me, piyepu puma cita ca acnenu-tujine Damaseko cewe me. ¹⁸ Nesae kämäge ingwe ca, cane piba Yerusalema me ädujine Peteru ne ädärame, piyepu fiftin bimu taatu ten cama nanajuji. ¹⁹ Cane puga lica jepänujine nuuja ätyepäneji biname ne, yepä Yakobu ne jepänujine, lui mime Yageyame me igane gyene.

²⁰ Acejiyame me opo gaabe je cane jijenininine egä ai mene, cane lui weeme bau yoogärenine, toraca gyene.

²¹ Pui Yerusalema me otni ingwe ca, cane otnujine poto cewe me Suriya piyepu Kilikiya gawe

cabu. ²² Pui padare Keriso bau ätrunga ingle biname Yuudea gawe cabu, teepi căme täápume cąngena umle lica ge. ²³ Teepi ai taatu umle, poto cina lui naitnájujisi cebine egă, “Lui biname te cibibine niiya cabu nicranininuge, page tabe biname bine jejanenemige Yeesu ne ätrugname. Yepă, niinăce padare cabu tabe singi ge biname bine pui ätrunga cabu ca äyebłengájame!” ²⁴ Yoo, teepi Acejiyame me ngii ewepántujisi tabe lipu căme ireclota mara me nawenuji.

2

Paulo piyepu Nuuja Ätyepăneji Biname

¹ Footin kămăge kaake poto ca, cane piba Banaaba cama lacnenutepene Yerusalema me, piyepu Taitus piba cine cama ge. ² Cane naace name pi lacnenutepene, ingle Acejiyame te cebine umle itu nawenepi piyeme otnime. Puga ätrunga mope biname bime abasecretna cabu cane teeme täápume cąngena yaaboclomtepene pui Miiji Mene, cane lui nuuja gawe biname bine jaajananemune. Cane peei ne jaawenepene, ingle naace gyene lui kaakesea cane ituge wawena piyepu lui kaakesea cane page jewenenine, cane singi lica găne peei te papa me äbitame. ³ Taitus lui cine cama ge tabe Israela biname lica, yepă Griik biname gyene. Ätrunga mope biname cina cotre ne lica yaacitepesi teeme täape ne matikolă iirputame cewecu acatame Israela biname liyepu, ⁴ yepă poto puga ge, lui cina singi ge tabe peei ne wawename. Teepi walya mene jicemepesi egă teepi cime biname gemi. Teepi ogă pana itu yăăbăcnepesi ätrunga ingle cabu

me cime mule ireme. Teepi singi ge umle äbitame egä Israela biname bime cotre cabu ca cine lipu äsecräreji gemi cime Yeesu Keriso cabu lenaja name pi, ingle naace gyene teepi singi cine Israela biname bime cotre ngalebora cääri cuta äbäcname. ⁵ Yepä, cine lica teeme singi ne itu yaacatepesi, licarage matikolä padare cabu acata, ingle naace name pi cine singi ge Miiji Mene ne cängena ire atwime weeme täápume egä peei toracarage mene te lica mara me äbitame.

⁶ Yepä, teepi lui cina epu pana mope biname ge, yoo cane pepu jiicenine, ingle nuuja mara lica gyene căme täápume teepi ngena ngii cama ge. Acejiyame täápume modamoda biname lica mara gemi nuuja biname cabu ca. Yoo, pui mope biname cina cebine lica najepesi Miiji Mene ne mara me wawename. ⁷ Yepä, teepi umle läbitipesi egä Acejiyame te cebine epu pana kaakesea itu näcäruji Miiji Mene jajanenname nuuja gawe biname bine, lui cina Israela biname lica gemi, tabe lipu kaakesea Peteru ne itu ecäruji Miiji Mene jajanenname Israela biname bine. ⁸ Yoo, Acejiyame lui me kokre puga ge Peteru me kaakesea cabu, tabe lui ätyepäneji biname gyene Israela biname bime täápume, teeme kokre cuta puga ge căme kaakesea cabu, cane lui ätyepäneji gäne nuuja gawe biname bime täápume. ⁹ Yakobu, Peteru, cuta Yoane lui cina epu pana egä teepi ätrunga mope biname gemi, teepi liba opo yaawatnäpesi egä Acejiyame te singi gyene cane peei kaakesea ne wawename, teepi Banaba piiyepu cane cama ime lacranäpogo, awabame egä cine iyeta yepä kaakesea ne jawenenisi. Cine mene jaatranepesi

egä Banaba piyepu cane gawe maramara biname bine Miiji Mene jajanename, piyepu teepi Israela biname bine jajanename. ¹⁰ Puga ge teeme yepä singi taatu egä cine miiji owecumete biname bine ätityerame, siige pepu ätityera ne cane babo singi ge ceerame.

Paulo Peteru ne Jicnecige Antiyoka je

¹¹ Peteru liba Antiyoka ätrunga biname bine yäädäremepi, cane teebine mene jaajepene ätrunga biname bime opo gaabe egä tabe conocono ne jewenige, ingle teeme conocono mule lui pajecurage ge. ¹² Puma cita ca poto Israela biname cina tatyaripesi piyeme Yakobu bau ca Yerusalema ca. Yoo, teeme atyara niinäce gaabe ca, Peteru gigri deedei itu läbitanepi ätrunga biname cama lui Israela biname lica gemi, yepä teeme atyara ingwe ca, tabe gije labacitepi teeme bau ca äyebingtame piyepu nuuja gawe ätrunga biname cama lica deedei loolo, ingle tabe wälu ge pui biname bime tääpume, lui cina jiicepesi egä: “Cuta nuuja gawe ätrunga biname cina miiji teeme tääpe matikolä iirputame Israela biname pana äbitame.” ¹³ Siige, poto ätrunga biname lui cina Israela biname ge, teepi cuta Peteru cama yepä pana walya mule jaawenanepesi, siige teeme pui walya mule te Banaba ne cuta joomlepi, walya gaabe cabu me yaacanepi. ¹⁴ Cane liba teebibine jääpänemepene egä teepi lica Miiji Mene me toraca mule cabu yaacrajuge, cane piba Peteru ne jaajepene iyeta biname bime opo gaabe je egä, “Toraca, maane Israela biname gäte, yepä maane nuuja gawe ätrunga biname bime mule

cabu naanajenige, lica Israela biname bime mule cabu. Yoo, maane gone läyebliingtute deedei äbitame nuuja gawe ätrunga biname cama, lui mäame Israela biname lica gemi. Gone teebibine pepu giri jaacranimute Israela biname bime mule cabu lenajame!”

Biname, cina Conocäco Äbitena Yeesu ne Ätrunga name pi

¹⁵ Yoo, cine lui Israela biname gemi aplimla cabu ca, piyepu lica nuuja gawe cabu ca niya mule biname liyepu, ¹⁶ cine umle gemi egä biname te conocäco läbituge Acejiyame me opo gaabe je lica cotre wawena cabu ca, yepä tabe liba Yeesu Keriso ne jäätrunguge. Cine cuta piyepu Keriso Yeesu cabu itu jäätrungujisi naace tääpume cine conocäco äbitame Acejiyame me opo gaabe je ätrunga name pi, lica cotre wawena name pi. Ingle naace gyene nuuja te äblicäco birige Acejiyame me opo gaabe je conocäco äbita cotre wawena cabu ca. ¹⁷ Yoo siige, cine gaabe ne jepänujisi Acejiyame me opo gaabe je conocäco äbitame Yeesu Keriso cabu ätrunga miji pi lica cotre wawena name pi. Piba peei gaabe cabu cine liba jääpänusi egä cine conocono gemi Israela biname bime cotre mule poto cidi me, cine nää piba miji ge iicana egä, “Cime Yeesu ne ätrunga name pi cine conocono gemi?” Licarage! ¹⁸ Yepä, cane liba cääri labacitune pui cotre wawena gaabe cabu me, cane lui ne itu sebmalujine, cane piba lawabudnitune egä cane conocono biname gäne pui cotre mule tääpume. ¹⁹ Ingle naace gyene cotre mene te cebine nawabudnituge egä cotre wawena ca cane

äblicäco Acejiyame me opo gaabe je conocäco äbita iyeteta ireclota päpäname. Siige, cane cotre miji pi budre gäne, cuta peei budre cabu ca ireclota gäne Acejiyame täápume lenajame. ²⁰ Keriso liba baarge uli cabu budre äbituji, peei lui epu gyene egä cebine ten cama ituge budre wawena. Siige, page peei lui cane säne lica lui te ireclota, yepä Keriso te ireclota gyene cäme cabu. Piiyepu ai kirece ireclota cabu cane lica cäme kokre cama nanajenige, yepä Keriso me kokre pisi nyene cäme trupa cabu. Page cane Acejiyame me Bägrä Keriso ne jitrungenine cebine ätityerame ai gawecewe ireclota cabu, lui te cebine epu singi ge egä tabe teeme ireclota ecäruji cäme täápume. ²¹ Yoo, cane Acejiyame me owecu mule ne papa me lica jaawenune cotre mule äcwetna ca, ingle biname te liba ibibi gyene conocäco äbitame Acejiyame me opo gaabe je cotre wawena cabu ca, piba Keriso me budre lui ingle cäco gyene.

3

Cotre Mule piiyepu Ätrunga Mule

¹ Galatiya gawe biname weene buduma gemi! Luma cita ca gemi weeme buduma ngene atwadena? Cane weebibine cängena itu jijananiyene Yeesu Keriso me budre poto cidi me baarge uli cabu. Weene peei ne itu joomlepeye, irecu ca päpäna pana weene itu jääpänepeye, siige pajecu ge weeme täápume. ² Yoo, page cebine najepewe yepä gwidape poto cidi me. Ngena name pi Aceji Seemo te weeme yepäyepä trupa cabu labacitanepi? Nää, naace name pi labacitanepi, ingle weene cängena

jaawenanepewe iyeta Israela biname bime cotre mene? Licarage! Yepä, tabe naace name pi labacitanepi weeme yepäyepä trupa cabu, ingle weene Miiji Mene itecijipi piyepu jäätrungepeye. ³ Weene lipulipu pepu buduma gemi? Aceji Seemo te weebibine icranipi kirece ireclota cabu me; page nää weene ngene jotwananeniniye egä weene ibibi gemi weemerage kaakesea ca peei ireclota cabu cängena lenajame ngälugaabe oomlaname? Weene äblicäco gemi! ⁴ Weene ngene jitrimalenige egä Aceji Seemo te ituge ätityera weebibine iyeta weeme mäpu cabu ca. Nää, papa gyene peei ätityera? Weene nää page singi gemi ätrunga gaabe ne abmalame? ⁵ Nää, Acejiyame te Aceji Seemo ne weeme cabu me täätyepäjepi piyepu ciitaca mule bine weeme täapume saboclomäjemepi, ingle naace popi weene Israela biname bime cotre bine jaawenemuye, coo ingle weene Miiji Mene itecijinuge piyepu jäätrunguye?

⁶ Abrahamo poto cidi me ngene jotwananin-eye, tabe lipu mule uja jewenemuji. Oogäräneji Mene te jiicenige egä, “Abrahamo Acejiyame ne jitrungige, siige teeme ätrunga name pi Acejiyame teebine einige conocäco ca.” ⁷ Weene miiji opo awatna egä lui cina Acejiyame ne jäätrungusi, teepi Abrahamo me toraca kaakesaare gemi. ⁸ Oogäräneji Mene cabu ciige poto cidi me mene pisi nyene egä Acejiyame te gawe maramara biname bine ten cama cire conocäco jaawenemepi teeme ätrunga name pi. Yoo, pepu pana Miiji Mene pisi nyene Oogäräneji Mene cabu, Acejiyame luma Abrahamo ne niinäce gaabe me jejuji egä, “Mämiji pi cane cire miiji jaawenemepene iyeta gawe

maramara biname bine.”⁹ Siige, Abrahamo Acejiyame ne jitrunguji, jepänuji miiji ne teeme bau ca. Pepu pana Acejiyame cuta miiji jaawenemuge iyeta biname bine lui cina teebine jäätrungusi, tabe Abrahamo ne lipu miiji jewenanuji.

¹⁰ Yoo, Oogäräneji Mene te jiicenige egä, “Laati te iyeta Israela biname bime cotre cängena lica jaawenemuge iyeta padare, Moose lui cotre bine soogäremuji, tabe niiya daremu cirege päpäna Acejiyame bau ca!” Peei name pi laati te walya jicuge egä, “Cane iyeta cotre bine cängena jaawenemune, Acejiyame ngenecu miiji wawename căme täápume,” pui biname te mäpu daremu cabu ca lica birige asata, ingle biname te äblicăco iyeta cotre bine cängena wawenetnäja. ¹¹ Yoo, pajecu gyene egä nuuja te lica Acejiyame me opo gaabe je conocăco läbituge cotre wawena ca, ingle naace gyene Oogäräneji Mene te cuta jiicenige egä, “Pui biname me ireclota iyeteta gyene, Acejiyame lui ne conocăco me jaawenuge teeme ätruna cabu ca.”

¹² Yepä, cotre wawena lui mara ge ätrunga cabu ca; teepi gigri lica gegi, ingle Oogäräneji Mene te cotre poto cidi me apu jiicenige egä, “Laati te cängena jaawenemuge iyeta gwidape lui poto cidi me cotre mene te jiicenige, tabe peei cabu ca iyeteta ireclota cirege päpäna.” Yepä, biname cina äblicăco ge peei ne wawena.

¹³ Yoo, Oogäräneji Mene cuta nuuja poto ca jiicenige egä, “Lui biname ne uli cabu yaatecwamtusi budre me, tabe niyarage daremu jääpänuge Acejiyame bau ca.” Siige, Keriso pepu pana mäpu daremu itu jepänuji mime täápume mibibine äsecrera daremu cabu ca lui te tädenige

ingle naace gyene mine äblicäco cotre mene cängena wawena. ¹⁴ Keriso mibibine nisechräripi naace täápume egä lui miiji Acejiyame Abrahamo ne ecäruji, peei miiji ne cuta nuuja gawe biname lui Israela biname lica gemi, teepi te päpäname Keriso Yeesu cabu ca, cuta naace täápume Aceji Seemo mime yepäyepä trupa cabu abacitaname, Acejiyame lipu ituge jaji ceerame mime ätrunga cabu ca.

Lui Mene Acejiyame Ituge Jaji, Cotre Mene te Äblicäco Mara me Wawena

¹⁵ Cäme ätrunga binamewale, cane etonärenine cäme mene ne nuuja mule cabu: Neeneni biname liba mene ne conocäco yaacitäsi, siige peei mule lui klaje pana gyene, piyepu nuuja biname te äblicäco peei jajeji mene ne mara me wawena coo piyepu äyebtingta. ¹⁶ Yoo, Acejiyame te mene jejanuji Abrahamo ne cuta teeme yepä kaakesaare ne ciige miiji poto cidi me. PEEI mene pisi nyene Oogäräneji Mene cabu apu egä, “yepä teeme kaakesaare,” lica gyene epu egä, “teeme kaakesaare iyeta,” piyepu peei yepä kaakesaare lui Yeesu Keriso sine. ¹⁷ Cane naace me jiićenine egä Acejiyame Abrahamo ne mene jejuji, piba cuta jejuji egä, “Cane te ingwe ca conocäco cirege wawena.” Siige, foom hanred teeti kämäge ingwe ca tabe biname bine Cotre Mene ecäremuji, Moose lui bine soogäremuji, yepä peei mene te äblicäco teeme niinäce jajeji mene ne mara me wawena. Siige, cotre mene te äblicäco pui mene ciige miiji poto cidi me äyebtingta. ¹⁸ Yoo, biname te liba Acejiyame me ciige miiji ne jääpänuge cotre wawena

name pi, tabe piba peei miiji ne lica jääpänuge Acejiyame me jajeji mene name pi. Yepä, Acejiyame peei ciige miiji Abrahamo ne ecäruji naace täápume tabe teebine mene ituge jaji pepu wawename.

¹⁹ Yoo, piba ngena tääpu myene peei Cotre Mene? Abrahamo me padare ingwe ca Acejiyame Cotre Mene Israela biname bine ecäremuji teebibine umle wawename egä teeme niiya mule lui toraca conocono gemi. Acejiyame cuta ngälugaabe ne ecituji Israela biname cina Cotre Mene cabu lenajame, siige peei ngälugaabe lui Abrahamo me yepä kaakesaare Keriso te liba atyaramta, lui ne tabe peei mene jejuji ciige miiji poto cidi me. Yoo, Acejiyame Cotre Mene lica conocäco gaabe ca ecäremuji biname bine, yepä teeme mename seemo bine ecäremuji, piba mename seemo cina Moose ne ecärujisi, piyepu Moose lui menameyame ge, tabe iyeta Israela biname bine ecäremuji. ²⁰ Yoo, menameyame biname me kaakesea pisi nyene liba neeneni poto biname cina singi ätityera täápume, yepä jajeji mene poto cidi me, Acejiyame taatu ge, tabe singi lica ätityera biname, yepä tabe mene Abrahamo ne conocäco jejuji.

Acejiyame me Cotre Mene Ngeno Myene

²¹ Cotre Mene te nää jisädenige Acejiyame me jajeji mene bine? Eewe, licarage ge, ingle cotre mene liba ibibi gyene iyeteta ireclota ceerame, piba cotre gaabe ca biname cina conocäco läbitininusi Acejiyame me opo gaabe je, ²² yepä cotre mene te jüicenige egä, “Niiya mule me

kokre te joomlenemige iyeta ai gawecewe bi-name bine,” peei name pi Acejiyame Abrahamo ne mene jejuji teeme ätityera ceerame pui bi-name bine lui cina Acejiyame ne jäätrungusi. Page lui cina Yeesu Keriso ne jitrungenisi, tabe tee-bibine itityärenenemige, ingle Acejiyame te singi gyene toraca ireclota ceerame biname bine teeme ätrunga name pi.

²³ Acejiyame me Cotre Mene, Moose lui soogäruji, peei te äbituji awamuta biname pana me, lui te biname bine joomlemuge ngälu ätrunga padare te tatyaramtepi. Siige, biname cina piba Acejiyame bau ca umle läbitipesi Yeesu Keriso poto cidi me teebine ätrungame. ²⁴ Yoo, Cotre Mene te epu pana gyene ire atwi biname liiyepu mime tääpume mibibine conocäco gaabe cabu waadename ngälu Keriso te tatyaramtepi, naace tääpume mine teebine ätrungame mibibine conocäco me wawenname Acejiyame me opo gaabe je. ²⁵ Siige, ai padare cabu biname cina miiji Yeesu ne ätrungame, ingle itu lapirepi Cotre Mene me ire atwi padare te.

²⁶ Weene Keriso Yeesu ne jäätrunguye, peei name pi weene iyeta Acejiyame me bägräwale gemi. ²⁷ Weebibine niiye ca itu jicisäjipesi Yeesu me ngii cabu teta cama yepä äbitame piiyepu teeme pana miiji mule bine waadename. ²⁸ Yoo, mime Yeesu cama yepä äbita name pi Israela biname piiyepu nuuja gawe biname teepi mara lica gemi; cuta lui bine jaaletnemusi kaakesea cabu lenajame pi-iyepu lui cina äsecräreji teeme singi gaabe cabu otnetnejame, teepi mara lica gemi; cuta rooriye piiyepu magebi teepi mara lica gemi, ingle mine

iyeta yepä gemi Keriso Yeesu cama yepä äbita miji pi. ²⁹ Mine liba Keriso me binamewale gemi, mine piba cuta Abrahamo me kaakesaare gemi, si-ige mine cirege päpäna Acejiyame ngena täapume mene ituge jaji ceerame.

4

¹ Cane cerämu jiicenemine mine lui cina Acejiyame me bägrä gemi mime poto cidi me. Agesa ngene ca agli mene. Imäbägrä lui te teeme babe me gawe piyepu gwidape bine cirege waadena, tabe liba bägrä yaanajuge tabe papa kaakesea biname pana birige, äblicäco tabe mene iicana biname bime abasecretna cabu je; ngänu gyene tabe yageyame gwidape täapume, yepä tabe mene äblicäco iicana, ingle tabe lui bägrä gyene. ² Cuta piyepu tabe liba bägrä gyene, nuuja biname cina piba ire jaatwusi teebine, piyepu teeme gawe piyepu gwidape cina nuuja biname bime ime cabu yaacrajuge ngälu babe te lui padare ne ituge acita, peei te atyaramtige. ³ Mine peei bägrä pana ituge lenaja nuuja biname bime singi wawename, ingle naace gyene cotre pana mule cina mibibine noomlinujisi. Mime poto cina lui Israela biname bime cotre mule cabu ninajininuge; cuta piyepu mime nuuja poto cina lui uuje bime mule cabu ninajininuge. ⁴ Yepä, Acejiyame me padare te liba tatyaramtuji, tabe teemerage Bägrä ne tityepuji gawecewe me. Tabe magebi cabu ca eplimluji, Israela biname bime cotre ngalebora senajenäjumi. ⁵ Yeesu Keriso täduji äsecrera gaabe ne wawename biname bime täapume, lui bine cotre mule te tewa-

mutemäjemumi, naace tääpume mine Acejiyame me jäjäcräneji bägrä me läbitipago.

⁶Yoo, Acejiyame teeme Bägrä me Seemo ne ituge ätyepa mime yepäyepä trupa cabu, mibibine umle wawename egä mine teeme bägrä gemi. Siige, Aceji Seemo te mibibine niwenininige Acejiyame ne awejename egä, “Cime Babe.” ⁷Yoo siige, page cotre mene te weebibine lica iwadininige. Page weene lui Acejiyame me bägräwale gemi. Acejiyame te weebibine iyeta gwidape cirege ceera, tabe lui poto cidi me Abrahamo ne jejuji, ingle weene iyeta lui Acejiyame me bägräwale gemi.

Paulo Ngenecu Mäpu Ge Galatiya Ätrunga Bi-name bime tääpume

⁸Uja weene liba camuge Acejiyame poto cidi me umle äbita, weene piba uuje bime singi bine jaawenenanemepeye, lui cina toraca ire atwi biname lica gemi. ⁹Yepä, page weene umle gemi Acejiyame. Yoo cäro, cane miiji iicana aipu egä, page Acejiyame te umle gyene weene. Siige, weene ngeno memi singi atatrongärame cuta pui uuje bime singi cääri wawenecame, lui cina kokre cäco piiyepu äblicäco weebibine toraca ireclota ceera? Weene ngeno memi singi cääri cuta teeme ire atwi cabu me äbäcname teeme singi piiyepu cotre bine wawenecame? ¹⁰Cuta page weene poto bimu bine yaacranemuye weeme iiwäreja mule wawenecame conocäco äbitame, cuta piyepu poto trii mule teeme mabye coo kämäge padare cabu jaawenemuye. Weene cuta poto kämäge cabu pui mule bine babo jaawenemuye. ¹¹Cäme ngene atwanena lui baborage mäpu gyene

weeme täápume! Ingle naace gyene cane singi licarage gäne cäme kaakesea te weeme cabu papa me äbitame.

¹² Yoo, cäme ätrunga binamewale, cane kokre cama weebibine jijananinine egä weene mene jitranepeye iyeta maramara cotre mule bine abmaläcemame, cane lipu Israela biname bime cotre mule ituge abmala weeme täápume, ingle weene äblicäco cotre wawena ca conocäco me äbita. Yoo, weene nuuja niiya ne lica cäme täápume itu jaawenepeye, niinäce padare cabu ca ngälu page. ¹³ Weene umle gemi, peei lui cäme pita name pi cane uja weene cama nanajepi, puga Miiji Mene weebibine jijananipene. ¹⁴ Cäme pita te weebibine mäpu icäripi, yepä weene lica cebine kaake ca näcelyärepeye cäme pita bleela cabu; weene lica cäme mene nägyepeye. Yepä, weene cebine cängenarage ire natwepeye, epu pana weene cabucewe mename seemo ne liiyepu miijirage ire atwi; coo epu pana Yeesu Keriso ne lipu ire atwi, tabe liba weeme bau me otni je. ¹⁵ Pui padare cabu weene gege ge cäme mene ätecijame. Nää, ngena te täbitumi weeme ireclota ne mara me wawename? Cane weeme owecu poto cidi me jiicenine egä, pui padare cabu weene lica nuuja gwidape ne jaainuye lui cäme miiji täápume. Weene cuta weeme irecu cebine näcäruye, weene liba ibibi ge ceerame. ¹⁶ Yepä, page weeme ngene atwanena cäme täápume pama mara gyene. Cane nää pama cubuyame pana täbitumene weeme täápume, ingle cane Acejiyame me toraca mene weebibine conocäco itu jijananipene?

¹⁷ Pui biname lui cina singi gemi toraca mene

mara me wawename, teepi cuta babo singi gemi weebibine teeme biname täápume wawename, yepä teeme mara ingle pisi nyene lui lica weeme miiji täápume. Teepi weebibine opire mara cewe me jiwenininiisi cäme bau ca, ingle teepi singi gemi weene cebine abmalame puma cita ca weene babo singi äbitame teeme mene ätecijame. ¹⁸ Yoo, weeme babo singi poto cidi me, peei mule cabu nuuja niiya lica gyene, liba miiji ingle pisi nyene peei singi täápume. Pepu singi miiji ge iyeteta lenajame, peei name pi gone abmala cane liba weene cama lica ge. ¹⁹ Cämerage bägräwale, mage te bägrä aplimla pita ne lipu jääpänuge, pepu pana pita cama cane cääri asicnantenine weeme täápume, ngälu weeme mule te toraca conocäco Keriso pana läbituge. ²⁰ Cäme toraca singi gyene page weene cama lenajame; cane pama piba umle gäne lipulipu mene weebibine jajime, ingle cane ngenecu mäpu gäne weeme poto cidi me.

Mine Hagara Saara naabibime Ireclota cabu ca Etonärenisi Toraca Mene ne

²¹ Cäme ätemla pisi nyene weeme täápume lui cina singi gemi Israela biname bime cotre mule cabu lenajame: Nää, Acejiyame me Cotre Mene Moose lui bine soogäremuji, weene pama umle gemi peei te lipu jijenininige? ²² Ai Cotre Mene ngalebora mine mene ecnenenemisi Abrahamo piyepu teeme neeneneni imäbägrä poto cidi me. Teeme yepä imäbägrä aplimläneji ge ngulebägrä cabu ca. Pui ngulebägrä ngii Hagara ne teepi ituge aletna Abrahamo me coga me kaakesea wawename. Nuuja imäbägrä lui igane ge, tabe

Abrahamo me coga Saara cabu ca aplimläneji ge. ²³ Yoo, Abrahamo me yepä imäbägrä ngii Ismaela, lui pui aletnäneji ngulebägrä cabu ca eplimluji, teeme aplimla lui mara lica ge poto bägrä bime aplimla cabu ca, yepä Abrahamo Isacako ne jepänige teeme bägrä cäco coga Saara cabu ca, inge Acejiyame uja mene itu jejuji bägrä teebine ceerame. ²⁴ Lipu itu äbituji Abrahamo me neeneni imäbägrä bime täapume, peei mule cabu ca mine neeneni jajeji mene bine opo aawatnenisi. Cotre mene piiyepu lui mene Acejiyame Abrahamo ne jejuji lui epu pana gegi pui neeneni imäbägrä bime mage liiyepu. Yepä mage, Hagara tage, aletnäneji ge kaakesea cabu iyeteta lenajame, peei name pi biname bime cotre te teebine teeme bägrä cama joomluge. Hagara piiyepu teeme bägrä bime ireclota cabu ca mine opo ewatnenisi pui cotre mene Acejiyame te Sinai podo cabu je secäruji Moose ne, biname bine waadename. ²⁵ Yoo, Hagara piiyepu teeme bägrä cabu ca mine opo ewatnenisi mule lui te täbituji Sinai podo cabu je, Sinai podo lui Arabiya gawe cabu sine. Piiyepu mine cuta opo ewatnenisi Yerusalema ne piiyepu lui cina page icrajinige pui babo cewe cabu. Page Yerusalema cewe biname lui epu pana gemi Hagara me bägrä liiyepu, inge cotre mene te teebibine joomlemuge. ²⁶ Yepä, Acejiyame Abrahamo ne lui mene jejuji, tabe peei mene cuta jejuji biname bime täapume lui cina cabucewe je kirece Yerusalema cabu cirege lenaja. Biname cina puma lica icrajenige maramara cotre mene ngalebora, piiyepu teepi äsecräreji icrajinige iyeta niiyaniya mule cabu ca. Cabucewe Yerusalema

lui mime täápume mage pana gwene, mine iyeta lui cina Yeesu ne jitrungenisi. ²⁷ Pisi nyene mene Oogäräneji Mene cabu pui neeneni Yerusalema poto cidi me egä teepi lui neeneni magebi pana gegi. Yepä magebi lui Cabucewe Yerusalema pana gwene, lui te ätrunga biname bime mage. Niinäce tabe bägrä cäco onajige, yepä ingwe ca teeme bägrä bucurage gemi pui nuuja magebi cabu ca, lui te ai gawecewe Yerusalema pana gwene. Agesa peei Oogäräneji Mene:

“Bägrä cäco magebi, lui te lica bägrä aplimla pita
 itu jepänuji,
 maane miiji gege, uupera cama naanajuge!
 Ingle maane lui ne abmaläneji gäte,
 määme bägrä bucurage cirege äbita pui nuuja
 magebi cabu ca,
 lui ne teeme rooriye te lica twaabmaluge.”

²⁸ Yoo, cäme ätrunga binamewale, mine Acejiyame me bägrä gemi, ingle Acejiyame mene itu jejuji pepu cirege äbita. Mine epu pana Isacako liiyepu, ingle naace gyene Acejiyame Abrahamo ne mene itu jejuji egä pui bägrä te pagege äbita. ²⁹ Yoo, pui sasa padare cabu Abrahamo me bägrä lui Hagara cabu ca aplimluji, teeme ngii Ismaela, tabe niiya jaawenuge Isacako ne lui me aplimla poto cidi me Aceji Seemo mene ituge jaji. Cuta page piyepu, Israela cotre cabu lui biname cina, teepi niiya jaawenemusi biname bine lui cina Acejiyame me mene ne jäätrungusi piyepu lica Israela biname bime cotre mene cabu icrajenige.

³⁰ Yepä, Oogäräneji Mene te lipu jicenige? PEEI te jicenige apu egä: “Pui aletnäneji kaakesea magebi ne jutypä teeme bägrä cama, ingle naace gyene

aletnäneji magebi me bägrä tabe lica teeme babe me miijimiji gwidape pa yaawademepi; yepä pui bägrä lui babe me cogarage cabu ca ge, tabe te iyeta pa yaawademepi.” ³¹ Yoo, cäme ätrunga binamewale, mine lica epu pana gemi aletnäneji kaakesea magebi me bägrä liiyepu, ingle cotre mene te mibibine lica noomlenininige, yepä mine Saara me bägrä pana gemi, ingle mine Acejiyame me jajeji mene jäätchungusi mibibine äsecrame.

5

Keriso te Mibibine Itu Nisecräripi

¹ Keriso te mibibine itu nisecräripi, siige tabe singi mine äsecräreji lenajame. Weene kokre cama jicläjutipi! Gone cotre mule ne cuta cääri yaacatuye pei cabu lenajame!

² Ai mene itecijinege! Cane Paulo te weebibine jijenininine egä weene liba Israela biname bime cewecu yaawademuye tääpe iirputa ca, ingle naace popi weene pepu singi gemi conocäco äbitame Acejiyame me opo gaabe je, weene pei mule ca Keriso me ätityera ne jäägyuye. ³ Yoo, cane cuta cääri jijenininine egä nuuja biname te liba Israela biname bime cewecu yaacatuge tääpe iirputa ca, tabe pepu pi Israela biname bime cotre mule cabu labacituge, siige tabe piba miiji iyeta cotre bine cängena jaawenemuge. ⁴ Weene liba singi Acejiyame me opo gaabe je conocäco äbitame weeme cotre waweneca cabu ca, weene piba weemämu läyebloginuye Keriso bau ca cuta piiyepu Acejiyame me miiji cabu ca. ⁵ Yepä, cine ätrunga ca Acejiyame ne jewagrijenisi teeme

Seemo ca cibibine teeme opo gaabe je conocäco me cire wawename, lui täápume cine ngene atwanena bine icranenemisi. ⁶ Ingle mine liba Yeesu Keriso cama yepä me läbitinago, piba biname lui me tääpe pui cewecu cama ge piiyepu biname lui me tääpe pui cewecu cäco, teepi nuuja mara lica gemi, yepä Yeesu ne ätrunga lui teeme täápume babo gwidape gyene, piiyepu ai ätrunga te laboclomtuge nuuja biname ne owecu wawena cabu ca.

⁷ Pui niinäce padare cabu weeme ireclota miijirage ge, weene Yeesu ne cängena jäätrungepeye. Weebibine laati te tiibinige toraca gaabe cabu otnime? Tabe lipulipu ngene atwanena bine biyebblendemige toraca gaabe cabu ca? ⁸ Licarage Acejiyame pa jiihipi, ingle tabe te weebibine ituge ala asogleca teeme biname me äbitame. ⁹ Yoo, mene pisi nyene egä: “Matikolä uutneca gwidape taatu te baborage buluduu ne juutnecuge.” Walya mene pepu pana gyene. Matikäli conocono te wata baborage me läbituge. ¹⁰ Yepä, mine yepä me ituge äbita mime Yageyame Yeesu Keriso cama, peei name pi cane umle gäne egä weene lica mara ngene atwanena ne pa pecatepeye. Acejiyame mäpu daremu pagege ceera pui biname ne lui te weebibine walya ngene atwanena itu nicäripi, ngänu gyene tabe laasi nyene.

¹¹ Cäme ätrunga binamewale, cäme poto cidi me poto cina walya jiićenisi egä, “Paulo te biname bine yaabiberäjemuge Israela biname bime cewecu ne teeme tääpe iirputa ca acatename.” Peei mene toraca lica gyene. Liba toraca ge, ngena täápume biname cina singi gemi cebine jäge niiya

cabu acitename? Yepä, poto Israela biname cina cebine niiya nawenusi, ingle teepi singi lica ai mene äteciame egä Keriso te budre äbituji baarge uli cabu mibibine Acejiyame me opo gaabe je conocäco wawename tääpe cewecu cäco. ¹² Pui biname lui cina weeme ngene atwanena maramara jiwenininisi, cane singi gäne teepi teeme tääpe ne ablitame!

¹³ Cäme ätrunga binamewale, Acejiyame weebibine tisoglicipi niiya cabu ca äsime, siige weene äsecräreji gemi. Yepä, gone weene äsecrera name pi apu jinginuge egä miiji gyene weeme tääpe me singisingi cina weebibine waadena. Pätä Acejiyame me singi cabu ca weeme nuuja bine itityeräjemey! ¹⁴ Yoo, Moose lui cotre bine soogäremuji, iyeta peei cotre piti nemi yepä taatu cotre ngalebora. Agesa peei cotre: “Maane miiji biname bime täापume singi lenaja, maane lipu mäame täापume singi birige.” ¹⁵ Yepä, weene liba weemeweme jääceluye piiyepu labajininuye, piba ire! Weene weeme binamewale cama piba pagege iyeta weene papiripeye.

Aceji Seemo cama Ireclota

¹⁶ Cane ngena täापume jiićenine age sena: Aceji Seemo te weebibine iwecetnärininige; teeme singi ne weene jeweneye, piiyepu gone weeme tääpe me singisingi bine jaawenemuye! ¹⁷ Ingle naace gyene biname bime tääpe me singisingi te jääsäduge Aceji Seemo me singi ne, piiyepu Aceji Seemo me singi te biname bime tääpe singisingi bine jääsädemuge. Peei neeneni singi cina cubuyame pana gegi, peei name pi mine

äblicäco mime singi waweneca. ¹⁸ Yoo, Aceji Seemo liba weebibine iwecetnäjinininuge, piba cotre mule te weebibine lica birige waadena.

¹⁹ Yoo, mine tääpe me singisingi bine opo yaawatnemusi apu mule ca: Biname cina sargi ero mule bine jaawenemusi; biname cina jugijugi ngene atwanena piyepu mene cama yaacrajuge; teemeteme singi laglanininusi. ²⁰ Biname cina uuje bine yiwäräjemusi, cuta piyepu maramara angodnera piyepu mowä mule bine jaawenemusi. Biname cina cubuyame me läbitininusi, labajininusi; teepi nuuja biname bime gwidape tääpume ire patre yaaglusi, piyepu claaberge te teebibine joomlemuge. Teepi nuuja biname bime tääpume lica laatadrongäjininusi, yepä teeme miiji taatu ne jäärngusi. Teepi maramara tomi läbitininusi, piba läingäjinusi. ²¹ Nuuja biname te liba miiji jääpänuge, peei te teebibine claabe me jaawenemuge. Teepi sice buduma yaacrajuge, piba lui niiya mule tääpume singi, teepi peei bine oräre jaawenemusi. Teepi iyeta ai bine jaawenemusi cuta poto cerämu. Cane page weebibine umle jiwenininine, cane lipu niinäce itu jijipene egä: Lui cina ai mule bine jaawenemusi, Acejiyame te lica teebibine cire yaawademepi.

²² Yepä, Aceji Seemo te biname bine jaawenemuge teepi singi cama, gege cama, piyepu poode cama lenajame. Tabe biname bine jaawenemuge mäpu cabu bojäcu lenajame, teeme nuuja biname ne owecu cama ätityerame, piyepu conocäco piyepu toraca mule cama lenajame. ²³ Tabe cuta biname bine jaawenemuge teeme nuuja ne niinäce gaabe me acraname; cuta piyepu teemämu

awesongärame. Yoo, biname lui cina pepu jaawen-
emusi, nuuja cotre te lica teebibine joomlemuge.
²⁴ Laati bemi Yeesu Keriso me biname, teepi teeme
tääpe me niyarage singisingi piyepu niyarage
ngene atwanena bine Keriso me baarge uli cabu
ituge abmaleca. ²⁵ Yoo, Aceji Seemo mibibine
toraca ireclota nicärininuji, peei name pi mine
miiji mime ai ireclota ne teeme ime cabu aci-
tame iyeta teeme singi wawename. ²⁶ Mine gone
mimämu lawepyeräjinago, gone mime nuuja ne
claabe me jaawenusi, piyepu gone mime nuuja
biname ne ire patre yaaglusi, tabe liba miiji ne
jääpänuge.

6

Ätrunga Biname bime Miiji Mule

¹ Cäme ätrunga binamewale, lui bime trupa
cabu Aceji Seemo te enajenige, weene nuuja bi-
name ne conocono mule cabu liba jääpänuye,
teebine owecu cama umle mene jaajanuye. Pi-
iyepu weene ire! Weene liba cängena lica gemi,
weene cuta singi ne pa jepänepeye conocono mule
ne wawename. ² Weeme nuuja te liba mäpu
jääpänuge, teebine yäätityäruye, piyepu weene
pepu jaawenuye Keriso me cotre ne. ³ Yoo, liba
biname te apu jaangenuge egä tabe baborage
gyene, yepä tabe lica, tabe teemämu langletnäjuge.
⁴ Iyeta yepäyepä biname cina miiji teemämu ire-
clota mule bine jaatranemusi egä miiji gemi, coo
niiya gemi. Liba miiji gemi, tabe piba ngenecu
miiji läbituge. Yepä, tabe miiji lica gyene nuuja
biname me ireclota mule poto cidi me iicana egä:

“Teeme niiya gyene, căme miiji gyene.” ⁵ Ingle naace gyene iyeta biname bime ireclota cabu potu mäpu piti nemi.

⁶ Weene miiji deedei ecäremepeye piiyepu nuuja miijimiji gwidape pui biname bine lui cina weebibine ibiberäjininusi Acejiyame me Mene potu cidi me.

⁷ Buduma ngene atwana gone, ingele weene äblicäco Acejiyame ne angletneja. Biname te lipu gije bine yäätémuge, tabe pepu kuu tääpume ire yaacituge. ⁸ Biname me ireclota lui epu pana ge calwacupi gweeti liiyepu. Tabe teeme tääpe me singisingi bine gije pana liba yäätémuge, tabe peei cabu ca kuu cirege päpäna, lui teeme budre gyene. Nuuja calwacupi biname te teeme miiji mule bine gije pana yäätémuge Aceji Seemo me ätityera ca. Tabe cuta kuu cirege päpäna Aceji Seemo bau ca. PEEI lui iyeteta ireclota gyene. ⁹ Yoo, mine gone gloose me läbitinago miiji mule wawename, ingele naace gyene padare te cire tädepi mine pui cabu ca miiji kuu päpäname, mine liba wata lica birige äyebenga. ¹⁰ PEEI name pi iyeta mime padare liba piti nemi, mine iyeta biname bine miiji jaawenemusi, cuta toraca teebibine lui mime ätrunga binamewale gemi.

Paulo Teeme Leta ne Umlé Mene ca Ermuji

¹¹ Weene ire căme oogära lipu baborage gyene, cane lui bine cămerage ime ca yoogärenine. ¹² Yoo, pui biname lui cina weebibine giri jicraninisi tääpe cabu cewecu ne acatename, teepi singi gemi biname bine ngenecu miiji me wawename teeme tääpume, ingele teepi wälu gemi egä pama

mäpu ne jääpänusi potu biname bime bau ca, liba Israela biname bime mule yaabmalusi piyepu mene jaajananemusi egä cewecu ngänu gyene, in-
gle Keriso te budre äbituji baarge uli cabu mime ni-
iya mule bine äyebhengame. ¹³ Lui cina puu cewecu
itu ewademujisi tääpe iirputa ca, teepi lica Cotre
Mene bine jaawenemusi. Teepi singi gemi weene
pui yepä mule taatu wawename, piba teepi miiji
gemi teemämu awepyeräja egä, “Cine te Israela bi-
name pana me tewenimumesi teebibine.” ¹⁴ Yepä,
cane te singi lica pepu awepyeräja tääpume. Cane
singi gäne mime Yageyame Yeesu Keriso me ngii
awepentame, tabe lipu budre äbituji baarge uli
cabu mime tääpume. Iyeta căme ngene atwanena
lui teeme cabu, peei name pi ai gawecewe me
mule piyepu gwidape căme tääpume papa gemi.
Epu pana budre biname liiyepu lui nuuja singi lica
birige gawecewe gwidape tääpume, peei mule pi-
iyepu gwidape baborage lica gemi căme tääpume.
¹⁵ Yoo, lui biname cina tääpe cabu cewecu ne
ituge acata, coo lui cina lica ituge acata, teepi
nuuja mara lica gemi, ingle peei cewecu lui babo
gwidape lica birige. Agesa babo gwidape: Bi-
name te kirece ireclota ne ätrunga ca yaacatuge
Acejiyame bau ca. ¹⁶ Laati te yäacwewnuge ai gaabe
ne teeme ireclota cabu, poode piyepu owecu
teeme cabu lenaja. Cane pepu ewejanenine iyeta
Acejiyame me biname bime tääpume. Teepi temi
Acejiyame me toraca Israela biname.

¹⁷ Yoo siige, epu pana aletnäneji kaakesea
biname teeme yageyame me cewecu lipu pisi
nyene teeme tääpe cabu, cuta căme tääpe cabu
dupe ngabu piti nemi, ingle biname cina cebine

naglumesi, cane liba Miiji Mene cäme Yageyame Yeesu poto cidi me jaajananemune. Peei name pi ingwe ca gone nuuja biname te cebine cääri mäpu näcäruge!

¹⁸ Cäme ätrunga binamewale, mime Yageyame Yeesu Keriso me miiji te weeme seemo bime cabu lenajame. Yoo siige, pepu yaanajepi!

Cane ngii Paulo. Siige cäme mene ngälu peese.

Ireclota Mene
The New Testament in the Bine Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bine long Niugini

Copyright © 1993 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Bine

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0b7e6c06-9d83-54ea-bc99-bd2fbd2dfe4